

**Перелік розробок
викладачів кафедри української мови і літератури,
які впроваджено у практичну діяльність
за межами ЗВО**

(за довідками звітності з наукової роботи)

У звітний період було впроваджено розробки у практичну діяльність установ:

2019

Семенов, О. Концептосфера освіта в українському та польському дискурсах: міждисциплінарний підхід: монографія.

автор розробки – Семенов О.

У монографії викладено теоретичні основи дослідження концептуальної сфери освіти в українському та польському освітніх дискурсах.

Місце впровадження – КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, м. Луцьк, Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет м. Бахмут, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, м. Київ, НАПН України, м. Київ,

«Мовно-методична підготовка майбутнього вчителя-словесника до використання засобів медіаосвіти», монографія. автори розробки – Семенов О. М., д.пед.н., проф., Ячменик М. М., к.пед.н., викл. Розроблено модель мовно-методичної підготовки майбутніх фахівців-словесників до використання засобів медіаосвіти. **Місце впровадження** – НАПН України м. Київ, Машинобудівний коледж, м. Суми, Барський гуманітарно-педагогічний коледж ім. М. Грушевського, м. Бар.

«Розвиток професійної мовно-мовленнєвої компетентності вчителя початкової школи: теорія і практика», монографія

автори розробки – Семенов О. М., д.пед.н., проф., Кожем'якіна І. В., к.пед.н., викл. Розроблено модель розвитку професійної мовно-мовленнєвої компетентності вчителя початкової школи. **Місце впровадження** – НАПН України, м. Київ, Барський гуманітарно-педагогічний коледж ім. М. Грушевського, м. Бар.

«Риторична культура вчителя», автор розробки – Герман В. В., к.філол.н., доц. Окреслено систему формування культуромовної особистості педагога. **Місце впровадження** – Комунальна установа Сумська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 15 ім. Д. Турбіна, м. Суми.

«Риторика: від теорії до практики (у таблицях і схемах)», автор розробки – Герман В. В., к.філол.н., доц. У формі таблиць і схем окреслено й унаочнено теоретичні засади риторики, види красномовства, жанри тощо. **Місце**

впровадження – Комунальна установа Сумська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 15 ім. Д. Турбіна, м. Суми.

«Система тренінгів з риторики», автор/укладач розробки – Герман В. В., к.філол.н., доц. Розроблено тренінги з риторики з метою підвищення риторичної культури вчителя, учня та формування індивідуального ораторського стилю. Місце впровадження – Комунальна установа Сумська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 15 ім. Д. Турбіна, м. Суми.

2020

«Формування культуромовної особистості фахівця в умовах неперервної освіти», автори розробки – Семенов О. М., д.пед.н., проф., Герман В. В., к.філол.н., доц., Громова Н. В., к.пед.н., доц., аспірантка І. Левенок, аспірантка Н. Пономаренко. Представлено окремі аспекти колективної теми науково-дослідної роботи кафедри української мови і літератури, що виконувалась упродовж 2018-2020 рр. з проблеми формування культуромовної особистості фахівця в умовах неперервної освіти. Місце впровадження – КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, м. Луцьк, Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет м. Бахмут, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, м. Київ, Заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №2 Тростянецької міської ради, м. Тростянець.

«Інтегративні основи розвитку педагогічної майстерності вчителя-словесника», автор розробки – Семенов О. М., д.пед.н., проф. Матеріали посібника відповідають програмі навчальних дисциплін «Методика викладання української мови у ЗВО», «Методика навчання української мови у старшій школі», охоплюють теоретичні розділи і практичні завдання, мета яких – спонукати читачів поміркувати над специфікою педагогічної майстерності, педагогічної техніки, педагогічного мовлення учителя, стилів професійно-педагогічного спілкування як особистісно зорієнтованої взаємодії, культури дослідницької праці вчителя як невід'ємної складової педагогічної майстерності. Місце впровадження – КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, м. Луцьк, Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут, Заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №2 Тростянецької міської ради, м. Тростянець.

«Життєтворчість Анатолія Гризуна як засіб формування читацької компетенції старшокласників», автори розробки – Захарова В. А., к.пед.н., доц., Мошенська Я. С., магістрант. Представлені результати вивчення життя і творчості сучасного поета-земляка, уродженця літературної Сумщини,

малодослідженого письменника Анатолія Гризуна. Місце впровадження – КУ ССШ I-III ст. № 7 імені М. Савченка Сумської міської ради, м. Суми.

«Роль української літератури у формуванні гуманістичних цінностей школярів», автори розробки – Захарова В. А., к.пед.н., доц., Боюн Б., магістрант. Проаналізовано художні твори, на яких продемонстровано методику формування ціннісних координат молодших підлітків. Місце впровадження – КУ Піщанська ЗОШ I – II ступенів, с. Піщане.

««Поza межами болю» Осипа Турянського: літературознавчий і методичний аспекти», автори розробки – Захарова В. А., к.пед.н., доц., Рябко Т., магістрант. Подано аналіз твору в парадигмі естетичних шукань, що була притаманна творчості окремих європейських письменників, які намагалися художньо моделювати трагічні події Першої світової війни. Місце впровадження – КУ ЗОШ I-III ст. № 22 імені І. Гольченка Сумської міської ради м. Суми.

«Складні прикметники поетичної мови ХХ століття», автор розробки – Рудь О. М., к.філол.н., доц. У монографії викладено теоретичні засади дослідження складних прикметників поетичної мови ХХ століття. Місце впровадження – Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти м. Суми.

2021

«Міжмистецькі контакти українського тексту», автор розробки – Горболіс Л. М., д.філол.н., проф. Запропоновані інтерпретаційні моделі, описані в монографії, важливі для формування цілісного уявлення про творчість письменників, українського літературного процесу (з характерними ознаками стилю, генологією, наративною специфікою, системою образів тощо), а також для формування теоретико-методологічних основ інтермедіальних досліджень. Місце впровадження – Ворожбянський заклад середньої освіти I-III ступенів Лебединської міської ради Сумської області.

«Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти», посібник.

автор розробки – Семеног О. М., д.пед.н., проф. У посібнику представлено окремі аспекти роботи за Модулем «Європеїзація докторських програм у галузі освіти на засадах інтердисциплінарного та інклюзивного підходів», що виконувалась упродовж 2018-2021 рр. Узагальнено моделі класичного університету в контексті академічної культури, академічні традиції університетів України, окреслено сутність, структуру, методи дослідження академічної культури дослідника, особливості лінгвокультурологічного аспекту академічної культури дослідника, з'ясовано особливості академічної доброчесності у вищій освіті, розкрито специфіку лінгвоперсонології, культури наукового наставництва. Місце впровадження – кафедра русистики Університету Константина Філософа (Словаччина), Інститут педагогічної освіти

і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, м. Київ, Донбаський державний педагогічний університет, м. Слов'янськ.

«Формування мовленнєвої компетентності майбутніх фахівців з журналістики: теорія і практика», автори розробки – Семенов О. М., д.пед.н., проф., Пономаренко Н. У **монографії** представлено окремі аспекти колективної теми науково-дослідної роботи кафедри української мови і літератури, що виконується упродовж 2021-2023 рр. «Текст у сучасних дослідницьких парадигмах». Обґрунтовано педагогічні умови формування мовленнєвої компетентності майбутніх фахівців з журналістики; обґрунтовано й розроблено науково-методичне забезпечення процесу формування мовленнєвої компетентності майбутніх фахівців з журналістики в умовах закладу фахової передвищої освіти. Місце впровадження – Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, м. Київ, Луцький педагогічний коледж, м. Луцьк, Донбаський державний педагогічний університет, м. Слов'янськ.

«Фахова практика майбутнього вчителя-філолога: традиції та інновації», автори розробки – Семенов О. М., д.пед.н., проф., Громова Н. В., к.пед.н., доц., Вовк М. П., Дятленко Т. І. У посібнику представлено окремі аспекти колективної теми науково-дослідної роботи кафедри української мови і літератури, що виконується упродовж 2021-2023 рр. «Текст у сучасних дослідницьких парадигмах». Представлено специфіку організації педагогічної виробничої практики на бакалаврському рівні та фахової практики на магістерському рівні підготовки. Місце впровадження – Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, м. Київ, Донбаський державний педагогічний університет, м. Слов'янськ.

«Сумщина в історико-філологічному вимірі», автори розробки: В. Владимірова, В. Герман, Н. Кириленко, О. Кумеда, С. П'ятаченко, О. Рудь, З. Савченко, М. Ячменик. Монографія містить актуальні наукові студії, зокрема з літературного краєзнавства, поезії, фольклору, мовних особливостей діалектів Сумщини, тому є корисною як для учнів-слухачів МАН, так і учителів української мови і літератури - керівників науково-дослідницьких робіт. Місце впровадження – Сумська обласна рада, Департамент освіти і науки Сумської облдержадміністрації, Комунальний заклад Обласний центр позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю, Сумське територіальне відділення МАН України.

2022

«Текст у дослідницьких парадигмах: теорія і практика», автори **розробки** – О. Семенов, В. Герман, О. Рудь, О. Кумеда та ін. Зміст колективної монографії становлять статті, у яких науково відрефлексовані аспекти текстових категорій у дослідницьких парадигмах філології та освітній парадигмі на основі

міждисциплінарного підходу. Висвітлено наукові засади роботи над текстом у курсі методики навчання української мови в закладах загальної середньої освіти. **Місце впровадження** – Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка МОН України, м. Чернігів, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна, м. Київ, КЗ «Прилуцький гуманітарно-педагогічний фаховий коледж імені Івана Франка» Чернігівської обласної ради.

Українська мова: методичні рекомендації для позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку (МАН), автор розробки – Герман В. В., к.філол.н., доц. Методичні рекомендації містять навчальну програму «Українська мова» для позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку (МАН), методичні поради до укладання матеріалів науково-дослідницької роботи (мотиваційний лист, наукова конференція, презентація, анотація, постер, норми оформлення списку використаної літератури тощо); додатки (зразок науково-дослідницької роботи), тому є корисними як для учнів-слухачів МАН, так і учителів української мови - керівників науково-дослідницьких робіт. **Місце впровадження** – Сумська обласна рада, Департамент освіти і науки Сумської облдержадміністрації, Комунальний заклад Обласний центр позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю, Сумське територіальне відділення МАН України.

Графіка й орфографія сучасної української літературної мови : Методичні вказівки до практичних занять, автор розробки – Рудь О. М., к.філол.н., доц. Розкрито теоретичні питання української графіки та орфографічних правилах, викладених у сучасній редакції Українського правопису 2019 р. Розроблено тренувальні вправи та завдання відповідно до нової редакції Українського правопису. **Місце впровадження** – ДПТНЗ «Сумський центр ПТО з дизайну та сфери послуг».

Віртуальна лексикографічна лабораторія «Мультимедійний словник з інфомедійної грамотності», автори розробки – В. Широков, А. Загнітко, Надутенко М., Надутенко М., О. Семеног, Н. Громова. **Місце впровадження** – Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка МОН України, м. Чернігів, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна м. Київ.

Трансдисциплінарний кластер «МЕДІАКАПСУЛИ», автори розробки – М. Надутенко, М. Надутенко, О. Семеног, Н. Громова, Н. Пономаренко. **Місце впровадження** – Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка МОН України, м. Чернігів.

Українська мова : посібник для 6 класу закладів загальної середньої освіти. Частина 1. Автори розробки – О. Семеног, О. Калинич, Т. Дятленко, М. Білясник, В. Волницька. **Місце впровадження** – Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна, м. Київ.

Українська мова за професійним спрямуванням : Методичні рекомендації до практичних занять для студентів спеціальності «Фізична культура», автор розробки – Рудь О. М., к.філол.н., доц. Розроблено практичні завдання до практичних занять та самостійної роботи студентів. Місце впровадження – ДПТНЗ «Сумський центр ПТО з дизайну та сфери послуг».

2023

«ЕКОКРИТИКА: методологічна інтеграція, взаємодія, інтерпретація», автор розробки – Горболіс Л. М., д.філол.н., проф. У монографії зауважено про актуальність екологічної проблематики в сучасному суспільстві, висвітлюється історія з'яви екокритики у світовій науковій думці, здійснено короткий огляд ключовий праць дослідників, з'ясовано зв'язки екокритики з корпусом різноманітних гуманітарних знань. Місце впровадження – СумДПУ імені А. С. Макаренка.

«Фахова практика вчителя: національний досвід та європейські цінності», автори розробки – Семенов О. М., д.пед.н., проф., Лянной Ю. О., д.пед.н., проф., Л. Лук'янова, д.пед.н., проф., М. П. Вовк, д.пед.н. Представлено специфіку організації практик на бакалаврському і магістерському освітніх рівнях на прикладі досвіду організації практик майбутніх учителів-філологів. Розроблено рекомендації до проведення викладацької практики на докторському освітньому рівні у галузі 01 Освіта/педагогіка. Місце впровадження – НАПН України, м. Київ, КЗ «Прилуцький гуманітарно-педагогічний фаховий коледж імені Івана Франка» Чернігівської обласної ради, циклова комісія викладачів філологічних дисциплін, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

«Навчання української мови і літератури у вимірах ключових компетентностей», автор розробки – Семенов О. М., д.пед.н., проф. Посібник містить рекомендації щодо підготовки студентів з питань курсів лінгводидактики, методики навчання української мови і літератури у закладах загальної середньої освіти. Місце впровадження – КЗ «Прилуцький гуманітарно-педагогічний фаховий коледж імені Івана Франка» Чернігівської обласної ради, циклова комісія викладачів філологічних дисциплін.

Українська мова : підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти, автори розробки – О. Семенов, О. Калинич, Т. Дятленко, М. Білясник, В. Волницька. Місце впровадження – видавництво «Астон».

2019 p.